

# Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXIII. — Izdan in razposlan 10. dne avgusta 1916.

Vsebina: Št. 248. Ukaz, s katerim se uravnava oddajanje sladovih kali za preskrbovanje industrije stiskanih droži.

## 248.

### Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z udeleženi ministri z dne 7. avgusta 1916. l.,

s katerim se uravnava oddajanje sladovih kali za preskrbovanje industrije stiskanih droži.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se določa tako:

#### § 1.

Ob izdelovanju slada pripadajoče sladove kali se devajo pod zaporo. Zapora se prične, ko odpadejo kali z les, s sušilnice ali s stroja za odstranjevanje kali.

Zapora ima učinek, da se pod zaporo dejano blago ne sme niti porabljati, pokladati niti prostovoljno ali prisilno otujevati, kolikor se ne ukrenejo drugi zaukazi v tem ukazu ali s posebnimi odredbami trgovinskega ministra ali poljedelskega ministra.

Pravna opravila, ki greše zoper to prepoved, so nična. To velja tudi za taka pravna opravila, ki so bila sklenjena pred razglasitvijo tega ukaza. To določilo se ne tiče kupov sladovih kali, ki jih je pred razglasitvijo tega ukaza sklenila zveza za

stiskane droži r. z. z o. z. na Dunaju ali ki so se sklenili z njenim posredovanjem.

Učinek zapore se konča:

- a) s porabo ali otujitvijo, dopustno po določilih tega ukaza,
- b) s prisilnim odvzetjem.

#### § 2.

Podjetja, ki izdelujejo slad, morajo vojni gospodarski zvezi industrije za stiskane droži (Dunaj, IX. okraj, Porzellangasse 7) naznaniti dan, katerega se začne izdelovati slad v njihovih obratih, ter dan, katerega se ustavi to izdelovanje.

Podjetja, ki izdelujejo slad, so dolžna najdalje do 5. dne vsakega mesca naznaniti vojni gospodarski zvezi industrije za stiskane droži s priporočenim pismom vse množine sladovih kali, ki so pripale v prejšnjem mescu, dokler je trajalo obratovanje, in jih ponuditi v nakup.

Na zahtevanje vojne gospodarske zveze industrije stiskanih droži so izdelovalci slada nadalje dolžni ob istem času naznaniti množine ječmena, ki so se sladile v prejšnjem mescu.

Podjetja, ki izdelujejo slad, morajo dati svoje obrate nadzorovati gledé obsega pripada in izročitve sladovih kali; to nadzorstvo izvršujejo uradni organi, ki jih je postavil in jim to naročil trgovinski minister.

Ta podjetja so dolžna tistim osebam, ki se izkažejo, da imajo naročila oblastva, vsakčas dovoliti, da vstopijo v obrate in skladiške prostore, da vpogledajo v poslovne zapiske ter da odvzamejo poskuske od sladovih kali.

### § 3.

Vojna gospodarska zveza industrije za stiskane droži je dolžna sladove kali, ki se ji ponudijo v nakup, ako spozna, da so pripravne za podelovanje v industriji za stiskane droži, po ustanovljenih cenah in pogojih § 4 nakupiti in prevzeti, kolikor jih potrebuje, toda le do najvišje množine (§ 9, odst. 1), ki jo je ustanovil trgovinski minister v porazumu s poljedelskim ministrom.

Da so pripravne za podelovanje v industriji za stiskane droži, naj veljajo tiste kali, ki odpadejo z les, s sušilnice ali s stroja za odstranjevanje kali, ne da bi bilo potrebno ločiti kali; toda izločene morajo biti pri takozvanem dodatnem snaženju in pri glajenju odpadajoče kali. Kali ne smejo biti zaduhle niti zažgane.

Tiste sladove kali, ki jih vojna gospodarska zveza spozna, da niso pripravne za podelovanje v industriji za stiskane droži, in jih torej ne prevzame, je vojna gospodarska zveza industrije za stiskane droži dolžna naznaniti središču za krmila. S temi sladovimi kalmi razpolaga središče za krmila po odredbah, ki jih ukrene poljedelski minister (§ 9, odst. 2).

Podjetja, ki izdelujejo slad, so dolžna v njihovih obratih pripadajoče sladove kali brezplačno hraniti, skrbno ravnati z njimi in jih ohraniti dotlej, da jih prevzame vojna gospodarska zveza ali središče za krmila.

### § 4.

Cena za sladove kali, ki jih kupi vojna gospodarska zveza industrije za stiskane droži, znaša 36 kron za 100 kg čiste teže postavljeno na železniško postajo izdelovališča v kupčevih vrečah in za plačilo v gotovini, ako se predloži železniško-uradno oddajno potrdilo (duplikatni vozni list). V ceni so všteti stroški nakladanja, ki ga je opraviti na odpoklic. Plačati je treba na Dunaju v opravilnici vojne gospodarske zveze ali po c. kr. poštni hranilnici. Ako naj služi cena v poplačilo zahtev tretjih oseb iz stvarnih pravic, je znesek položiti na sodišču. Za težo je merodajno železniško-uradno tehtanje na železniški postaji izdelovališča, ako je tehtanje nemogoče ali se je opustilo, izvid v prejemažoji fabriki stiskanih droži.

Ustanovljena cena velja za sladove kali, ki so pripravne za izdelovanje stiskanih droži. (§ 3, odst. 2.)

Ako vojna gospodarska zveza kupi in prevzame sladove kali, ki ne ustrezajo pogojem § 3, odst. 2 tega ukaza, ki so torej manj pripravne za izdelovanje stiskanih droži, se cena primerno zniža. Ako se ne doseže dogovor glede znižanja cene, je za končnoveljavno odločbo o ceni poklican izvedenec, ki ga imenuje prodajalec izmed stalnih izvedencev, ki jih je za ta namen imenoval trgovinski minister.

Sladove kali, ki jih naj prevzema vojna gospodarska zveza industrije za stiskane droži, je kolikor mogoče hitro odjemati, kakor so izgotovljene sladove kali.

Ko je izdelovanje slada v posameznih obratih končano, mora vojna gospodarska zveza industrije za stiskane droži najkasneje v 14 dneh potem, ko se je ustavil obrat, razpolagati z ostajajočo množino sladovih kali, ne kraté dolžnosti, ki je po § 3, zadnji odstavek, naložena podjetjem, izdelujočim slad.

### § 5.

Prevzemno ceno sladovih kali, ki niso pripravne za izdelovanje stiskanih droži, ter sladovih kali, ki presegajo potrebnost industrije za stiskane droži (§ 9), določi poljedelski minister.

### § 6.

Vojna gospodarska zveza industrije za stiskane droži je dolžna do 8. dne vsakega mesca naznaniti tako trgovinskemu ministru kakor poljedelskemu ministru množine sladovih kali, ki jih je prevzela v prejšnjem mesecu.

Sladove kali, ki jih je prevzela vojna gospodarska zveza industrije za stiskane droži, odkazuje ta zveza v podelovanje posameznim stiskane droži izdelujočim podjetjem po določilih ministrstvenega ukaza z dne 1. avgusta 1916. l. (drž. zak. št. 239) o ustanovitvi vojne gospodarske zveze industrije za stiskane droži.

Ta podjetja smejo porabljati sladove kali le za izdelovanje droži.

### § 7.

Ako se podjetje, izdelujoče slad, brani predati pod zaporo dejane zaloge sladovih kali vojni

gospodarski zvezi industrije za stiskane droži ali ako jih je oddalo dalje komu drugemu, naj politično oblastvo I. stopnje, v čigar okolišu so založene, razsodi o dolžnosti oddati zaloge in, ako je treba, odredi, da se prisilno odzamejo. Razsodba ima moč zoper vsakega, ki mu gredó pravice do zalog.

Posestnik zalog, kateremu so se prisilno odzvale, ima gledé hrambe teh zalog v § 3, zadnji odstavek navedene dolžnosti.

Ako se zaloge siloma odzamejo, je odbiti 10 odstotkov od cen, ustanovljenih v § 4.

#### § 8.

Železnice ali parnoplovstvena podjetja smejo sprejemati pošiljatve sladovih kali le tedaj v prevoz, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev priloženo prevozno potrdilo, ki ga je izdala vojna gospodarska zveza industrije za stiskane droži po priloženem vzorcu.

Za pošiljatve vojaške uprave, za pošiljatve iz carinskega inozemstva, iz Ogrskega ter iz Bosne in Hercegovine ni treba takih prevoznih potrdil.

#### § 9.

Trgovinski minister določi v porazumu s poljedelskim ministrom, zaslišavši vojno gospodarsko

zvezo, najvišjo množino, ki je potrebna, da se zagotovi, kar potrebuje industrija za stiskane droži sladovih kali v obratnem letu 1916/17.

Porabljanje in poraba množin sladovih kali, ki ostanejo, ko se je založila ta potrebščina industrije za stiskane droži, se uravna s posebnim ukazom poljedelskega ministrstva.

Trgovinski minister more ukreniti posebna določila gledé porabljanja sladovih kali, ki pripadajo, ako se inozemski ječmen na inozemski račun za plačilo sladi.

#### § 10.

Prestopke tega ukaza in vsako sodelovanje ob preprečenju v njem ustanovljenih dolžnosti kaznuje politično oblastvo z denarjem do 5000 K ali po svojem preudarku z zaporom do 6 mesecev, ako dejanje ne spada pod strožje kazensko določilo.

#### § 11.

Ta ukaz dobi moč dne razglasitve. Hkratu izgubé moč določila ministrstvenega ukaza z dne 14. avgusta 1915. l. (drž. zak. št. 238) o prometu s krmili, ki se tičejo prometa s sladovimi kalmi.

**Hohenlohe s. r.**  
**Zenker s. r.**

**Forster s. r.**  
**Spitzmüller s. r.**

## Prevozno potrdilo za sladove kali.

Pošiljačevo ime.....  
v ..... ima pravico poslati  
..... kg sladovih kali,  
in sicer v času od ..... do .....  
od (ime pošiljalne postaje) ..... v (ime namembne  
postaje) ..... po (železnici ali parniku) na naslov (prejemnikovo  
ime in stanovališče) .....

Na Dunaju, dne ..... 1916. l.

L. S.

Vojna gospodarska zveza industrije za  
stiskane droži.

To potrdilo je trpežno priložiti vozni listini.

Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.

Potrdilo naj odvzame namembna postaja.